

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 24/2009
17.4.2009

Asia: Korvausvaatimus

Korvausvaatimus:

Virasto tulee velvoittaa suorittamaan A:lle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

A on toiminut viraston tietotekniikkarikosyksikössä kahdessa peräkkäisessä määräaikaisessa virkasuhteessa ajalla 1.8.2006–31.12.2006 ja 1.1.2007–31.12.2007. Ensimmäisen määräaikaisen virkasuhteen perusteeksi on nimitämiskirjassa ilmoitettu tehtävän luonne, määräaikainen projektityö ja toisen määräaikaisen virkasuhteen perusteeksi on ilmoitettu työn luonne.

A on osallistunut erilaisiin kehitys-, asiantuntija-, koulutus- ja tutkintatehtäviin. Hänelle ei ole esitetty mitään erityistä yksittäistä projektia, johon määräaikaisuudet voisivat perustua. Myöskään mitään projektityölle tunnuksenomaista projektiorganisaatiota tai projektisuunnitelmia ei ole esitetty. A:n toimenkuvaksi on 1.2.2007 pidetyssä kehityskeskustelussa määriteltä muun muassa digitaalisen todistusaineiston tutkinnan kehittäminen ja kaikkien yksikön teknisten ratkaisujen ja menetelmien kehittäminen. Virkasuhteen hakuilmoituksessa ei perusteltu määräaikaisuutta mitenkään. A:n tehtävät eivät ole olleet luonteeltaan määräaikaisia. Tulosyksikön päällikkö kertoi A:lle, että virkasuhteen päättymisen johtui tuotannollis-taloudellisista syistä ja yksikön taloustilanteesta.

Viraston tehtävistä johtuen virastolta voidaan odottaa keskimääräistä tarkempaa lain noudattamista ja oikeudenmukaista toimintaa, mikä tulee ottaa huo-

mioon korvauksen määrää arvioitaessa. Lisäksi tulee huomioida se, että A on jäänyt virkasuhteen päättymisen vuoksi työttömäksi. A on määrätty myös vastoin tahtoaan virkaehtosopimuksen vastaisesti pitämään vuoden 2008 lomat jo syksyllä 2007, mikä heikensi A:n taloustilannetta.

A on pitänyt virkasuhteensa aikana täyden isyysvapaan ja isyyskuukauden. Yksikössä oli tiedossa, että A:n toinen lapsi tulee syntymään maaliskuussa 2008, ja että A tulee jälleen pitämään isyysvapaata. Tämä saattoi vaikuttaa A:n palvelussuhteen päättymiseen. Työttömäksi jääminen juuri ennen toisen lapsen syntymää oli taloudellisesti vaikeaa.

Vastine: Virasto on antamassaan vastineessa todennut muun ohella seuraavaa:

A on nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen hankkeelle myönnetyllä sisäasiainministeriön rahoituksella. Keväällä 2006 laaditussa hankesuunnitelmassa on esitetty ylitarkastajan rekrytoimista hankkeeseen kuuluviiin tehtäviin. Hankkeen seurantaraportissa 27.9.2006 on todettu, että määräaikaista ylitarkastajan virkasuhdetta voidaan jatkaa vuoden 2007 loppuun. A:n toimenkuvaa on 1.2.2007 käydyssä tuloskeskustelussa laajennettu käsittämään digitaalisen todistusaineiston tutkinnan kehittäminen ja yksikön teknisten ratkaisujen ja teknisten menetelmien kehittäminen. Tämä johtui siitä, että hankkeeseen haettujen ja sille myönnettyjen varojen erotus oli niin suuri, ettei erityiseen projektiin tietoverkkotiedustelun kehittämiseksi riittänyt rahaa. Vuonna 2007 oli ollut jo selvää, että hankkeeseen ei tulla saamaan jatkorahoitusta vuodelle 2008. Hankkeen väliarvioinnissa 10.7.2007 esitettiin ylitarkastajan viran rahoitusta viraston kehykseen vuoden 2008 alusta alkaen. Syksyn 2007 aikana selvisi, ettei ylitarkastajan viran rahoitusta tulla sisällyttämään kehykseen.

Se seikka, että tietoverkkotiedustelu ja elektronisen todistusaineiston analysointi kuuluvat yksikön muidenkin henkilöiden tehtäviin ei yksin merkitse, että A:n työtehtävissä ei olisi hankkeeseen sidottuja määräaikaisia tehtäviä. Eri-tyisesti teknisten menetelmien kehittäminen on ollut projektiluontoinen tehtävä. A:n virkasuhde ei ole päättynyt tuotannollis-taloudellisilla perusteilla.

A on ollut työttömänä reilun kahden viikon ajan ja hänet on 16.1.2008 nimitetty määräaikaiseen tulliylitarkastajan virkaan. A:n väite siitä, että halukkuus pitää perhevapaita olisi ollut virkasuhteen päättymisen syy, ei pidä paikkaansa.

A haki virastossa avoinna ollutta ylitarkastajan paikkaa keväällä 2008 ja sijoitui kolmen kärkihakijan joukkoon. Ulkopuolisen tahon suorittamassa testauksessa eräs toinen hakija katsottiin kuitenkin häntä ansioituneemmaksi.

Vastaselitys:

A on vastaselityksessään todennut muun muassa, etteivät viraston esittämät perusteet ole virkamieslain 9 §:n mukaisia perusteita määräaikaisen virkasuhteen käyttämiselle. A:n kehitystehtävät liittyivät tietoteknisten rikostorjuntamenetelmien kehittämiseen, mikä on selvästi yksi viraston tietotekniikkarikostorjuntayksikön perustehtävistä. Edelleen vastineesta ilmenee, että kehitystehtävien

kannalta olennaisia laitehankintoja ei voitu tehdä, joten alun perin suunniteltuja kehitystehtäviä ei voitu tehdä. II–hanke vastaa sisällöltään olennaisesti alkuperäistä hanketta, johon A:n tehtävien on väitetty perustuneen. Kehitystehtäville ei ole vastineeseen liitettyjen asiakirjojen perusteella asetettu konkreettisia tavoitteita.

Hankkeen seurantaraporttien mukaan hankkeella on rahoitettu tavanomaisia tietotekniikkarikostutkijoiden päivittäin käyttämiä perustyökaluja ja toimintaan läheisesti liittyvää koulutusta. Hankkeen varoilla on rahoitettu myös yksikössä vakituksessa virassa olevien palkkakustannuksia. Hanke on siten ollut olemassa vain normaalin toiminnan rahoittamiseksi.

Mikäli A olisi nimitetty avoinna olleeseen ylitarkastajan virkaan, jota hän haki, olisi virasto välttynyt virkamieslain mukaiselta korvausvelvollisuudelta. Korvauksen määrää arvioitaessa on huomioitava vielä viraston vastineesta ilmenevä toiminnan järjestelmällisyys ja suunnitelmallisuus.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määrääikaista virkasuhdetta.

Virkamieslain 56 §:n 1 momentin mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta taikka ilman 9 §:n 3 momentissa säädettyä erityistä syytä nimitetty määrääjäksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määrääjäksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään 6 ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi virkamieslautakunta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvaatimus on esitettävä virkamieslautakunnalle kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Projektista esitetty selvitys

Viraston selvityksen mukaan A:n määrääikaaiset virkasuhteet ovat perustuneet projektiin.

Väliarvioinnista ilmenee, että hankkeeseen vuonna 2006 palkatun ylitarkastajan (40.15) virka on hankesuunnitelman mukaisesti tarkoitus sijoittaa hankkeen loputtua tulosityksikön kehikseen.

Tietotekniikkarikosyksikköön perustettiin vuoden 2008 alusta uusi II–hanke. Hankkeelle saatu rahoitus päätettiin viraston mukaan suunnata tarvittaviin teknisiin kehitystoimiin, joihin aikaisempien vuosien rahoituksessa ei ollut jäänyt lainkaan varoja. Kehittämistoiminta siirrettiin vakinaisen henkilöstön tehtäväksi.

A:n tehtävistä esitetty selvitys

Virasto on 17.5.2006 julistanut haettavaksi määräaikaisen ylitarkastajan virkasuhteen ajalle 15.6.2006–31.12.2006 sijoituspaikkana teknisen asiantuntijapalvelun tietotekniikkarikosyksikkö. Yksikön tehtävänä on torjua informaatio-tekniologiaa hyödyntävää rikollisuutta, antaa sen torjunnassa tarvittavia teknisiä asiantuntijapalveluja sekä järjestää toimialaansa liittyvää koulutusta. Hakuilmoituksen mukaan nimitettävän henkilön toimenkuva muodostuu pääosin tietoverkoissa tapahtuvan rikollisuuden torjunnasta sekä elektronisen todistusaineiston analysoinnista ja sen kehittämisestä.

Viraston vastineesta ilmenee, että teknisen asiantuntijaselvityksen mukaan A:n työtehtävänä oli syksyn 2006 aikana muun muassa tutustua tietoverkkotiedusteluun ja tuottaa teknisiä ratkaisuja toiminnan kehittämiseen.

Määräaikaisen ylitarkastajan virkasuhteen täyttämistä, ajalle 1.1.–31.12.2007, koskevan esityksen mukaan viran rahoitus perustuu hankkeeseen. Virkaan nimitettävän toimenkuva muodostuu pääosin tietoverkoissa tapahtuvan rikollisuuden torjunnasta sekä elektronisen todistusaineiston analysoinnista ja sen kehittämisestä. Hanke on suunniteltu jatkumaan vuoden 2007 loppuun, jonka jälkeen hankkeeseen perustetut virkojen kustannukset siirtyvät kehikseen. Tällä hetkellä hankkeesta on perustettu 1.5.2005 alkaen ylitarkastajan 40.16 virka.

A:n kanssa 1.2.2007 käydyn tuloskeskustelun seurauksena hänen toimenkuvaansa laajennettiin käsittämään todistusaineiston tutkinnan kehittäminen (sisältää tietoverkot) ja yksikön teknisten ratkaisujen ja teknisten menetelmien kehittäminen.

Oikeudellinen arviointi

Virasto on vastineessaan myöntänyt, että osa A:n hoitamista tehtävistä kuuluu yksikön vakinaisiin perustehtäviin, mutta erityisesti teknisten menetelmien kehittäminen on ollut projektiluontoinen tehtävä.

Suurin osa hankkeen rahoituksesta on käytetty henkilöstökuluihin. Hankkeella on rahoitettu kuitenkin myös muun muassa yksikön perustehtävissä tarvittavia laitehankintoja. Projektin kesto on ollut A:n nimittämishetkillä tiedossa. Kuitenkin esitetyn selvityksen mukaan viraston tarkoituksena on ollut, että A:n hoitaman määräaikaisen ylitarkastajan viran kustannukset sijoitetaan hankkeen loputtua tulosityksikön kehikseen eli viran kustannukset tulevat osaksi viraston perusrahoitusta, eikä kyseessä siten ole ollut määräaikaiseksi tarkoitettu hanke. Näin ollen ja kun hankkeen tilalle on vuodesta 2008 alkaen perustettu toinen hanke ja A:n hoitamat kehittämistehtävät ovat siirtyneet viraston vakinaisen henkilöstön hoidettaviksi, ei A:n määräaikaisille nimityksille ole

ollut virkamieslain mukaista perustetta. Työn luonne ei ole, tehtävien jatkuvuus huomioiden, edellyttänyt määräaikaista virkasuhdetta ja A:lla on näin ollen oikeus valtion virkamieslain 56 §:n mukaiseen korvaukseen. Asiassa ei ole sen sijaan ilmennyt, että A:n halukkuus pitää perhevapaita olisi vaikuttanut siihen, ettei häntä ole enää 1.1.2008 lukien nimitetty viraston palvelukseen.

Korvauksen suuruutta harkittaessa on otettu huomioon muun ohessa A:n ikä ja hänen palvelussuhteensa kesto sekä hänen mahdollisuutensa saada myöhemmin ammattiaan ja koulutustaan vastaavaa työtä. A:n korvausvaatimuksessaan esittämät muut perusteet eivät ole valtion virkamieslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 291/1993 vp) mainittuja tai niihin verrattavissa olevia, korvauksen suuruutta arvioitaessa huomioon otettavia seikkoja.

Päätös

Virasto määrätään maksamaan A:lle kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § 1 mom. ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, A. Nieminen, Isomäki, M. Nieminen ja Sipiläinen sekä varajäsenet Nummijärvi ja Janas.